

Jaarrekening 2016

Samengevoegde balans per 31 december 2016

Na resultaatbestemming

Balans per 31 december 2016 (na resultaatbestemming)			
		31 december 2016	31 december 2015
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	1.894.154	2.053.241
Financiële vaste activa	2	0	4.740.000
		1.894.154	6.793.241
Vlottende activa			
Vorderingen en overlopende activa	3	20.286.713	15.149.922
Effecten	4	84.825.112	75.063.307
Liquide middelen	5	1.791.518	1.052.557
		106.903.343	91.265.786
Totaal activa		108.797.497	98.059.027
PASSIVA			
Reserves			
Continuïteitsreserve	6	22.635.215	18.872.394
Bestemmingsreserves		5.000.000	4.377.902
		27.635.215	23.250.296
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	7	681.395	8.000
Totaal reserves en fondsen		28.316.610	23.258.296
Langlopende schulden	8	45.998.796	39.213.146
Kortlopende schulden	9	34.482.091	35.587.585
Totaal passiva		108.797.497	98.059.027

Samengevoegde staat van baten en lasten 2016

Staat van baten en lasten				
		Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Baten	11			
Baten uit eigen fondsenwerving		53.012.196	44.230.250	42.290.483
Baten uit acties van derden		1.688.541	1.500.000	1.635.921
Beleggingsresultaat		5.000.642	3.760.000	1.363.360
Subsidies van overheden		2.214.990	2.500.000	0
Overige baten		261.244	465.000	442.560
Som der baten		62.177.613	52.455.250	45.732.324
Lasten	12			
6-Minutenzone		3.555.337	4.638.445	4.180.454
Hartgezonde jeugd		4.914.182	5.135.423	3.586.359
Regie over eigen leven en zorg		5.521.764	5.469.434	5.399.864
Wetenschappelijk onderzoek		27.625.634	27.764.368	17.079.713
Ernst & Urgentie		4.209.247	0	3.982.731
Doelstelling algemeen		2.015.206	1.793.543	1.702.781
Totaal besteed aan doelstellingen		47.841.370	44.801.213	35.931.903
Kosten eigen fondsenwerving		7.388.676	7.698.656	7.199.329
Kosten acties derden		1.437	180.000	202.019
Kosten beleggingen		180.383	160.000	185.009
Kosten beheer en administratie		1.707.433	1.660.654	1.675.961
Som der lasten		57.119.299	54.500.523	45.194.221
Resultaat		5.058.314	-2.045.273	538.103

Samengevoegd kasstroomoverzicht

Kasstroom		
	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Saldo van baten en lasten	5.058.314	538.103
Aanpassingen voor		
Afschrijvingen materiële vaste activa	867.223	510.942
Beleggingsresultaat	-5.000.642	-1.363.360
Ontvangen interest	1.420.659	1.522.790
Ontvangen dividend	637.819	715.928
Werkkapitaal		
Mutatie overlopende vorderingen en activa	-5.136.791	-872.065
Mutatie kortlopende schulden	-1.105.494	11.067.551
Kasstroom uit operationele activiteiten	-3.258.912	12.119.889
Desinvesteringen	15.126	0
Investeringen	-723.262	-205.783
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-708.136	-205.783
Aangekochte beleggingen	-6.819.641	-3.792.806
Ontvangen aflossing hypothecaire lening U/G	4.740.000	0
Mutatie langlopende schulden	6.785.650	-9.410.721
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	4.706.009	-13.203.527
Mutatie liquide middelen	738.961	-1.289.421
Saldo liquide middelen per 1 januari	1.052.557	2.341.978
Saldo liquide middelen per 31 december	1.791.518	1.052.557
Mutatie liquide middelen	738.961	-1.289.421

Grondslagen voor de samengevoegde jaarverslaggeving

1. Algemene toelichting

1.1 Over de Hartstichting

De Nederlandse Hartstichting is een stichting naar Nederlands recht en is gevestigd in Den Haag. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van handel in Den Haag onder nummer 41150408.

In dit verslag wordt de naam ‘Hartstichting’ gebruikt in plaats van ‘De Nederlandse Hartstichting’.

De Hartstichting strijdt tegen hart- en vaatziekten. Het aantal sterfgevallen en patiënten moet omlaag. Hiertoe investeert de Hartstichting in wetenschappelijk onderzoek, voorlichting en patiëntenzorg.

1.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waar overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij.

Stichting Studiefonds Nederlandse Hartstichting

De Nederlandse Hartstichting is statutair, bestuurlijk en financieel nauw verbonden met de Stichting Studiefonds Nederlandse Hartstichting. De twee rechtspersonen kunnen bestuurlijk en financieel als een eenheid worden beschouwd. In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van de Nederlandse Hartstichting samen met de Stichting Studiefonds Nederlandse Hartstichting.

Stichting Theodora Boasson

De Hartstichting heeft betekenisvolle stemrecht in het bestuur van de Stichting Theodora Boasson en kan invloed uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van deze stichting. De Hartstichting heeft echter geen overheersende zeggenschap. Verder kan de Hartstichting niet beschikken over de economische voordelen en draagt geen economische risico's als gevolg van deze zeggenschap in de stichting.

1.3 Over de Jaarrekening

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Alle bedragen zijn in euro's. De euro is tevens de functionele valuta van de stichting. Op voorstel van de Directie heeft de raad van toezicht op 23 mei 2017 de jaarrekening goedgekeurd.

De samengestelde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving in het kader van Richtlijn verslaggeving fondsenwervende instellingen zoals verwoord in Richtlijn 650.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Daar waar in dit rapport gebruik wordt gemaakt van afgeronde getallen kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

1.4 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven activa is opgenomen in het kasstroomoverzicht onder de investeringsactiviteiten.

1.5 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van de Hartstichting zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

2.2 Materiële vaste activa

Vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.8.

2.3 Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa is eind 2015 een verstrekte hypothecaire lening opgenomen. Deze vordering is gewaardeerd tegen reële waarde onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

2.4 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. Na eerste verwerking worden vorderingen en overlopende activa gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.5 Effecten

Effecten worden gewaardeerd tegen reële waarde, zijnde de beurskoers per 31 december van het betreffende verslagjaar. De gerealiseerde waardeverschillen bij verkoop alsmede de niet-gerealiseerde waardeverschillen per balansdatum worden verantwoord onder de opbrengst beleggingen in de staat van baten en lasten. Transactiekosten worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

De effecten staan ter vrije beschikking van de stichting.

2.6 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

2.7 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De Hartstichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

2.8 Reserves en fondsen

Het eigen vermogen van de Hartstichting is ingedeeld in reserves en fondsen. Indien voor een deel van het vermogen een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven wordt dit verantwoord als vastgelegd vermogen. Indien deze beperking door derden is opgelegd wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. Indien de beperking door het bestuur is aangebracht wordt dit deel aangeduid als een bestemmingsreserve.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve betreft het deel van het eigen vermogen waar geen specifieke besteding aan is gegeven door derden of het bestuur. Deze reserve dient als financiële buffer om de voortgang van de bedrijfsvoering te financieren bij onverwachte grote tegenslagen of bij beëindiging dan wel afbouwen van activiteiten.

Bestemmingsreserves

Het bestuur van de Hartstichting kan een deel van de reserves afzonderen voor een speciaal doel. De bestemmingsreserves worden benoemd in de toelichting.

2.9 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Eind 2016 zijn er geen voorzieningen gevormd.

2.10 Kortlopende en langlopende schulden

Presentatie schulden

De subsidieverplichting wordt per toewijzingsjaar gesplitst naar schulden op korte termijn en lange termijn, hierdoor ontstaat een grote nauwkeurigheid van weergave van schulden op korte termijn en schulden op lange termijn. Schulden op korte termijn en schulden op lange termijn worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Projecten

De projecten omvatten verplichtingen jegens derden en reserveringen voor projecten.

Derden

De Hartstichting heeft zich verbonden aan de Stichting Alliantie Nederland Rookvrij! (ANR) en de patiëntenvereniging De Hart&Vaatgroep (HVG) onder meer door meerjarige subsidieverplichtingen. De Richtlijn voor de jaarverslaggeving staan toe dat meerjarige subsidieverplichtingen worden verantwoord in de staat van baten en lasten en gereserveerd op de balans op het moment van toezegging. Hierdoor wordt de continuïteit van de samenwerking ook financieel gewaarborgd.

2.11 Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom niet bij de organisatie ligt, worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contact.

3. Grondslagen voor de resultaatbepaling

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden in de staat van baten en lasten verwerkt; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden nog niet bestede gelden opgenomen in de desbetreffende bestemmingsreserve respectievelijk bestemmingsfonds. Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk fonds wordt als besteding verwerkt.

3.2 Baten uit eigen fondsenwerving

De baten met betrekking tot donaties en giften, alsmede de collecteopbrengsten, worden verantwoord in het jaar waarin de betreffende gelden worden ontvangen.

Sponsorbijdragen worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

De Hartstichting verantwoordt giften in natura tegen de reële waarde in Nederland indien deze een materiële omvang hebben. Het gaat daarbij om goederen of diensten die tegen geld waardeerbaar zijn. Deze giften worden verantwoord onder 'giften in natura'. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt volgens de richtlijnen voor de jaarverslaglegging niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord voor zover de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld, als op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de ontvangst kan worden gemaakt. Eventueel eerder ontvangen voorschotten worden bij ontvangst verantwoord en later in mindering gebracht op de verantwoording van de opbrengstwaarde. De nog te ontvangen nalatenschappen per jaareinde worden geschat op 100 procent van de initieel vastgestelde bruto waardering.

De overige baten worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft. Kosten en opbrengsten van locaties, comités en Regionale Vrienden Commissies (RVC's) worden verwerkt voor zover de verantwoording van deze locaties, comités en RVC's is ontvangen.

3.3 Baten uit subsidies van overheden

Baten uit subsidies van overheden worden genomen op het moment dat deze subsidies worden besteed.

3.4 Baten uit acties derden

Baten van loterijen worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

3.5 Beleggingsresultaat

Hieronder zijn opgenomen de opbrengsten voortvloeiend uit transacties van aan- en verkopen van obligaties en aandelen, rente uit obligaties, rebates, dividenden uit aandelen, ongerealiseerde of gerealiseerde koersresultaten en de rente over banktegoeden. De koersresultaten uit beleggingen bestaan uit een gerealiseerd deel en een ongerealiseerd deel. Het ongerealiseerde deel betreft het verschil tussen de aankoopwaarde van de aangekochte obligaties en aandelen en de beurswaarde ultimo het ver-

slagjaar. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

3.6 Overige baten

De baten uit verhuur worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

3.7 Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.8 Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De beloningen van het personeel worden verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Pensioenen

De Hartstichting heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Het betreft een zogenoemde middelloonregeling. De Hartstichting heeft in het geval van een tekort bij het pensioenfonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. Indien sprake is van een overschot of een tekort in het fonds zal PFZW beslissen tot het verlagen dan wel verhogen van de premies. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot terugstorten leidt of tot vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het pensioenfonds was 31 december 2016 90,1 procent (31 december 2015 98 procent).

Het bestuur van het Pensioenfonds Zorg en Welzijn heeft besloten de pensioenen per 1 januari 2017 niet te indexeren.

3.9 Kosten doelstellingen

Projectkosten en lasten terzake van subsidies worden verantwoord in het jaar waarin de toezegging plaatsvindt.

3.10 Toerekening van kosten en bestedingen aan fondsenwerving en doelstellingen

Bij de allocatie van kosten worden zoveel mogelijk kosten rechtstreeks vastgelegd op de kostenplaatsen die onder fondsenwerving of één van de doelstellingen (speerpunten) vallen. De kosten voor directie en ondersteunende stafafdelingen, bestuurs- en beheerkosten, kunnen hieraan niet rechtstreeks worden toegerekend. Daarom worden deze kosten met behulp van verdeelsleutels in een toerekeningsmodel over fondsenwerving en de doelstellingen verdeeld.

Afhankelijk van het accent van activiteiten en projecten vinden onderlinge doorberekeningen plaats tussen fondsenwerving en de doelstellingen. Uitgangspunt hierbij is dat een activiteit of project niet alleen een primaire invloed heeft op fondsenwerving of één van de doelstellingen. Door de aard van de uitingen hebben de activiteiten en projecten ook een secundaire uitstraling op één of meerdere beleidsterreinen. De onderlinge doorberekeningen kennen een bestendige gedragslijn. Uitzondering hierop zijn de themacampagnes, waarvan de inhoud per campagne verschilt.

3.11 Afschrijvingen

Er wordt gestart met afschrijven vanaf de eerste van de maand volgend op die waarin de investering in gebruik is genomen. De afschrijvingen op materiële vaste activa worden berekend op basis van de geschatte gebruiksduur. De geschatte gebruiksduur van de vaste activa is:

- **Verbouwingskosten** 10 jaar
- **Inventarissen**
 - Automatiseringsapparatuur 3 jaar
 - Overige 5 jaar
- **Collectematerialen** 5 jaar

Toelichting op de samengevoegde jaarrekening 2016

1. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa			
	Nodig voor de bedrijfsvoering	Direct in gebruik bij de doelstellingen	Totaal
1 januari 2016			
Verkrijgingsprijs	4.973.503	1.144.211	6.117.714
Afschrijvingen	-2.920.278	-1.144.195	-4.064.473
Boekwaarde	2.053.225	16	2.053.241
Mutaties 2016			
Investeringsen	723.262	0	723.262
Desinvesteringsen	-36.091	0	-36.091
Afschrijvingen	-867.223	0	-867.223
Afschrijvingen desinvesteringsen	20.965	0	20.965
Saldo mutaties	-159.087	0	-159.087
31 december 2016			
Verkrijgingsprijs	5.660.674	1.144.211	6.804.885
Afschrijvingen	-3.766.536	-1.144.195	-4.910.731
Boekwaarde	1.894.138	16	1.894.154

Onder de post 'Nodig voor de bedrijfsvoering' zijn de inventarissen (inclusief automatiseringsapparatuur) en verbouwing opgenomen. Onder de post 'Direct in gebruik bij de doelstellingen' zijn de collectematerialen opgenomen.

Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van de activa.

In de jaarrekening van 2012 is een bijdrage voor huisvestingskosten in mindering gebracht op investeringen. In de balans per ultimo 2016 is dit gecorrigeerd door materiële vaste activa per saldo met € 0,6 miljoen te verhogen en een huurcontractkorting voor hetzelfde bedrag toe te voegen. Een tweede gevolg is dat in het resultaat eenmalig € 0,3 miljoen hogere afschrijvingslasten en € 0,2 miljoen verlaging van huisvestingskosten is verwerkt. Het vast actief wordt in de komende jaren afgeschreven conform de reguliere afschrijvingstermijnen. De gepassiveerde huurkorting valt vrij gedurende de resterende 10 jaar van het huurcontract.

2. Financiële vaste activa

Financiële vaste activa		
	31 december 2016	31 december 2015
Hypothecaire lening u/g	0	4.740.000
	0	4.740.000

De post bestond ultimo 2015 uit een hypothecaire lening verstrekt aan een niet aan de Hartstichting verbonden partij. De lening had een looptijd van vijf jaar, die eindigde op 31 december 2017, en een rentepercentage van 4,75 procent. In 2016 is de lening vervroegd afgelost.

3. Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa		
	31 december 2016	31 december 2015
Legaten en nalatenschappen	16.122.584	13.511.907
Nog te ontvangen bedragen	2.641.609	183.899
Vooruitbetaalde kosten	329.417	276.627
Te vorderen rente	943.960	860.477
Pensioenen	0	38.209
Vordering personeel	473	328
Overige vorderingen	248.670	278.475
	20.286.713	15.149.922

Na eerste verwerking worden vorderingen en overlopende activa gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De vordering legaten en nalatenschappen betreffen dossiers waarvan de omvang betrouwbaar kan worden ingeschat. De vordering vruchtgebruik wordt uit hoofde van voorzichtigheid op € 0 gewaardeerd. De gemiddelde looptijd van deze dossiers bedraagt 20 maanden, echter gezien de diverse looptijden zijn deze vorderingen als kortlopend geclassificeerd. De nog te ontvangen bedragen betreft grotendeels een nog te ontvangen subsidie. €1,8 miljoen van deze post kent een looptijd langer dan 1 jaar.

4. Effecten

Effecten		
	31 december 2016	31 december 2015
Obligaties in beheer bij banken	57.223.950	51.075.935
Aandelen in beheer bij banken	27.601.162	23.987.372
	84.825.112	75.063.307
1 januari 2016		
Boekwaarde		75.063.307
Mutaties 2016		
Resultaat		5.000.642
Kosten beleggingen		-180.383
Saldo		4.820.259
Storting NHS		5.000.000
Mutatie nog te ontvangen rente		-76.178
Mutatie liquide middelen		17.725
		4.941.547
Saldo Mutaties		9.761.805
31 december 2016		
Boekwaarde		84.825.112

Beleggingsbeleid

Met het financieren van onderzoeken die meerdere jaren duren, zijn grote bedragen gemoeid. De toegezegde bedragen voor onderzoek worden gereserveerd, en deze bedragen willen we op een verantwoorde wijze beheren.

Daarom hebben we duurzaamheidscriteria opgesteld voor onze beleggingen. Uitgesloten van belegging zijn ondernemingen die zich toelagen op de productie van tabak, bont, porno en wapens. Daarnaast worden de ondernemingen gescreend op het respecteren van de mensenrechten en daarbinnen specifiek op het niet inzetten van kinderarbeid.

Onze portefeuille wordt ieder kwartaal door een extern bureau geanalyseerd op de gestelde duurzaamheidscriteria. In heel 2016 zijn geen afwijkingen ten opzichte van ons beleid geconstateerd.

Ons vermogen wordt defensief gemanaged en heeft een beleggingshorizon van meer dan vijf jaar, wat aansluit op onze langlopende onderzoekverplichtingen. Het grootste deel van onze portefeuille is belegd in obligaties en ongeveer een derde van ons vermogen is belegd in aandelen.

De verantwoordelijkheid voor het beheer van het vermogen ligt bij de directeur van de Hartstichting. De auditcommissie, die is samengesteld uit leden van de raad van toezicht, houdt toezicht op de gemaakte afspraken met de vermogensbeheerder. De vermogensbeheerder rapporteert maandelijks over het behaalde rendement.

Beleggingscategorie	Middelenverdeling eind 2016	Bandbreedte
Aandelen	33%	15%-35%
Obligaties	67%	65%-75%
Woninghypotheken	0%	0%-15%
Liquiditeiten	0%	0%-20%

5. Liquide middelen

Liquide middelen	31 december 2016	31 december 2015
Rekening-courant banken	1.791.218	1.052.307
Kassen	300	250
	1.791.518	1.052.557

6. Reserves

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve wordt in stand gehouden om bij onverwachte tegenvallers de toekomstige uitvoering van een vastgesteld jaarplan niet in de weg te laten staan.

De Hartstichting volgt de richtlijnen van de Commissie Herkströter voor het bepalen van de maximale hoogte van de continuïteitsreserve. Dat maximum is anderhalf maal de jaarkosten van de werkorganisatie. Als ondergrens heeft de Hartstichting als beleid dat deze reserve één maal de jaarkosten van de werkorganisatie mag zijn.

Tot de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie worden gerekend:

- subsidies en bijdragen, afdrachten, aankopen en verwerkingen, uitbesteed werk en publiciteit en communicatie, uitgezonderd dat deel dat wordt toegerekend aan de doelstelling;
- personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingen en rente die volledig worden meegenomen inclusief het gedeelte dat aan de doelstelling wordt toegerekend.

De kosten van de werkorganisatie waren in 2016 € 18.691.476. Beleidsmatig is dit ook de omvang van de continuïteitsreserve. De continuïteitsreserve is eind 2016 € 3,76 miljoen hoger dan eind 2015 ter borging van de continuïteit van de Hartstichting in het licht van de groeiende organisatie en exploitatie. De maximale continuïteitsreserve is anderhalf maal dit bedrag en komt uit op € 28.037.214.

Bestemmingsreserves

Eind 2016 is een bestemmingsreserve gevormd voor het eerder opsporen en oplossen van hart- en vaatziekten. Deze reserve is bestemd voor het sneller terugdringen van de ziektelast door hart- en vaatziekten in Nederland.

De bestemmingsreserves voor activa bedrijfsvoering en voor herhuisvesting zijn per eind 2016 vervallen, omdat de bestemmingen van deze twee reserves worden gefinancierd uit de reguliere bedrijfsvoering.

Resultaatbestemming			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Continuïteitsreserve	3.762.821		843.262
Bestemmingsreserves	622.098		-305.159
Bestemmingsfondsen	673.395		0
Totale mutatie reserves en fondsen	5.058.314		538.103

Het verloop van de reserves in 2016 was:

Verloop van reserves				
	31 december 2015	Dotatie 2016	Onttrekking 2016	31 december 2016
Continuïteitsreserve	18.872.394	3.762.821	0	22.635.215
Bestemmingsreserve opsporen en oplossen van HVZ	0	5.000.000	0	5.000.000
Bestemmingsreserve activa bedrijfsvoering	2.053.241	0	-2.053.241	0
Bestemmingsreserve herhuisvesting	2.324.661	0	-2.324.661	0
	23.250.296	8.762.821	-4.377.902	27.635.215

7. Fondsen

De bestemmingsfondsen zijn als volgt te specificeren:

Fondsen		
	31 december 2016	31 december 2015
VriendenLoterij project AED-kasten	578.112	0
Werving, reanimatie training en gebruik AED	80.000	0
GGD Haaglanden werving burgerhulpverleners	23.283	0
Fonds Gisolf Smit	0	8.000
	681.395	8.000

Bestedingsdoel Fonds Gisolf Smit: Afstemmen van informatie en communicatie binnen de cardiologische zorg op de behoeften van de patiënt.

8. Langlopende schulden

In deze post zijn de voor toekomstige jaren toegezegde subsidies opgenomen. Voor zover de subsidietoezegging betrekking heeft op het aankomende boekjaar is de toezegging opgenomen onder de kortlopende schulden. Het overige deel is toegewezen aan de langlopende schulden. De toezegging aan De Hart&Vaatgroep (HVG) is opgenomen voor twee jaar en de toezegging aan de Stichting Alliantie Nederland Rookvrij! is opgenomen voor vier jaar. De vrijval heeft betrekking op de reiskosten binnen de subsidieverplichting aan studenten en AIO's.

De langlopende schulden zijn als volgt te specificeren:

Langlopende schulden		
	31 december 2016	31 december 2015
Uitkeringsverplichting 2017	0	16.115.713
Uitkeringsverplichting 2018	17.824.147	11.968.120
Uitkeringsverplichting 2019	12.297.801	6.506.008
Uitkeringsverplichting 2020	7.825.400	3.173.579
Uitkeringsverplichting 2021	3.798.170	0
Uitkeringsverplichting 2022	1.598.729	0
Alliantie Nederland Rookvrij! / HVG	2.125.000	1.300.000
Reservering huurkorting	529.549	149.726
	45.998.796	39.213.146

Alle schulden op lange termijn worden, na aanvang, binnen een looptijd van vijf jaren afgelost.

Zoals reeds toegelicht onder de materiële vaste activa is in 2016 een correctie doorgevoerd op de in 2012 ontvangen bijdrage voor huisvestingskosten. Dit leidt tot de passivering van € 0,4 miljoen 'reservering huurkorting' die in de resterende huurtermijn van 10 jaar zal vrijvallen in het resultaat.

9. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden		
	31 december 2016	31 december 2015
Belastingen	285.285	406.444
Uitkeringsverplichting projecten	29.045.905	28.882.741
Alliantie Nederland Rookvrij! / HVG	1.875.000	1.630.000
Nog te betalen kosten	1.684.703	2.822.022
Pensioenen	26.483	0
Crediteuren	1.564.715	1.846.378
	34.482.091	35.587.585

10. Financiële instrumenten

De Hartstichting maakt gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan krediet-, rente-, kasstroom-, valuta-, prijs- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de onderneming een beleid om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de stichting te beperken. Er worden geen derivaten gebruikt om deze risico's af te dekken.

De volgende activa en verplichtingen betreffen financiële instrumenten:

De volgende risico's spelen een rol bij deze instrumenten:

Kredietrisico

De stichting loopt kredietrisico over vorderingen en liquide middelen. Het grootste risico bij vorderingen betreft de reële waarde van de nalatenschappen. Deze wordt op balansdatum beoordeeld. Indien uit de beoordeling blijkt dat er een waarderingsrisico is, dan wordt de waarde gecorrigeerd met een risicoafslag. Liquide middelen worden aangehouden bij Nederlandse banken met een laag faillissementsrisico.

Financiële instrumenten		
	31 december 2016	31 december 2015
Financiële activa		
Liquide middelen	1.791.518	1.052.557
Vorderingen	20.285.905	15.149.920
Effecten	84.825.112	75.063.307
Hypothecaire lening u/g	0	4.740.000
Financiële verplichtingen		
Uitkeringsverplichtingen	-76.525.030	-69.725.887
Crediteuren	-1.564.715	-1.846.375
Overige te betalen posten	-1.953.021	-3.228.468

Renterisico en kasstroomrisico

Van de effecten was eind 2016 voor € 57,2 miljoen belegd in vastrentende waarden (eind 2015: € 51,1 miljoen). Deze beleggingen kennen geen kasstroomrisico. Wel is de reële waarde van de beleggingen afhankelijk van de marktrente. Bij beleggingen in vastrentende waarden is het beleid dat wordt belegd met laag risicoprofiel (investment grade).

Valutarisico

Valutarisico wordt gelopen over aandelen in vreemde valuta. In de loop van 2016 is het beleid voor valutarisico aangescherpt. Van de beleggingen in aandelen mag maximaal 50 procent niet in euro's zijn belegd. Daardoor is het deel dat is belegd in aandelen in vreemde valuta gedaald van 85 procent eind 2015 naar 47 procent eind 2016.

Prijrisico

De effecten waarin wordt belegd zijn beursgenoteerd en kennen daardoor prijrisico. De beleggingen in effecten dienen ter financiering van meerjarige uitkeringsverplichtingen (toegezegde subsidies). In 2016 is met een ALM-studie vastgesteld dat met meer dan 95 procent zekerheid in de toekomst aan deze verplichtingen kan worden voldaan. De meerjarige uitkeringsverplichtingen kennen geen prijrisico.

Liquiditeitsrisico

De liquiditeitspositie wordt door middel van kasplanningen bewaakt. Het management ziet erop toe dat voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

11. Baten

Baten uit eigen fondsenwerving			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Collecte	2.947.937	3.000.000	3.152.435
Donaties en giften	24.278.250	24.159.250	23.256.425
Sponsoring	182.720	0	112.500
Nalatenschappen	22.430.829	13.400.000	14.560.370
Giften in natura	1.214.444	2.900.000	666.067
Overige baten uit eigen fondsenwerving	1.958.016	771.000	542.686
	53.012.196	44.230.250	42.290.483

Baten uit acties van derden			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
VriendenLoterij, geoormerkt	690.114	1.500.000	646.716
VriendenLoterij, ongeoormerkt	623.241	0	650.849
Vriendenfonds	3.700	0	2.000
VriendenLoterij	1.317.055	1.500.000	1.299.565
De Nederlandse Loterij	348.996	0	300.090
Fonds Bijzondere Uitkeringen (FBU)	22.490	0	26.266
Stichting Loterijacties Volksgezondheid	371.486	0	326.356
Postcode Loterij, eenmalige acties	0	0	10.000
Overige loterijen	0	0	10.000
Baten uit acties van derden	1.688.541	1.500.000	1.635.921

Beleggingsresultaat			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Gerealiseerde opbrengsten			
Obligaties / aandelen	0	3.760.000	0
Obligaties	1.340.083	0	1.363.485
Aandelen	1.779.475	0	2.027.915
	3.119.559	3.760.000	3.391.400
Ongerealiseerde opbrengsten			
Obligaties	-164.463	0	-1.224.956
Aandelen	2.045.547	0	-803.084
	1.881.083	0	-2.028.040
Gerealiseerde en onerealiseerde opbrengsten	5.000.642	3.760.000	1.363.360
Bankkosten inzake beleggingen waaronder bewaarloon	-185.704	0	-185.009
Overige kosten / opbrengsten	5.321	0	0
	-180.383	0	-185.009
Netto beleggingsresultaat	4.820.259	3.760.000	1.178.351

Subsidies van overheden			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Toelage voor Topconsortia voor Kennis en Innovatie	2.214.990	2.500.000	0
Subsidies van overheden	2.214.990	2.500.000	0

Overige baten			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Rente hypothecaire lening u/g	21.590	220.000	225.150
Rente deposito	15.773	0	6.912
Overige opbrengsten niet uit normale exploitatie	223.881	245.000	210.498
Overige baten	261.244	465.000	442.560

12. Lasten

Verdeling van de lasten naar bestemming

	Totaal doelstellingen	Eigen fondsen- werving	Acties derden	Subsidies	Beleggingen	Beheer en administratie	Totaal 2016	Begroot 2016	Totaal 2015
Subsidies en bijdragen	28.193.528	0	0	0	0	0	28.193.528	21.421.925	16.609.687
Aankopen en verwervingen	1.731.437	892.462	1.437	0	180.383	5.353	2.811.072	20.210.298	4.134.787
Uitbesteed werk	5.804.998	3.411.077	0	0	0	190.921	9.406.996	0	8.485.502
Publiciteit en communicatie	2.697.860	610.553	0	0	0	115	3.308.528	0	3.457.722
Personeelskosten	7.140.111	1.873.716	0	0	0	1.003.150	10.016.977	9.644.400	9.230.210
Huisvestingskosten	841.062	222.652	0	0	0	105.392	1.169.106	1.236.600	1.329.514
Kantoor- en algemene kosten	815.125	214.788	0	0	0	315.956	1.345.869	1.399.300	1.435.857
Afschrijving en rente	617.249	163.428	0	0	0	86.546	867.223	588.000	510.942
Totaal	47.841.370	7.388.676	1.437	0	180.383	1.707.433	57.119.299	54.500.523	45.194.221

Specificatie van de toegedeelde lasten aan totaal doelstellingen

	6 minuten- zone	Hartgezonde jeugd	Regie over eigen leven en zorg	Weten- schappelijk onderzoek	Ernst & Urgentie	Doelstelling algemeen doelstellingen	Totaal	Begroot 2016	Totaal 2015
Subsidies en bijdragen	0	1.765.000	1.930.000	24.488.528	0	10.000	28.193.528	21.421.925	16.609.687
Aankopen en verwervingen	5.932	372.366	292.542	437.434	388.070	235.093	1.731.437	14.374.757	3.074.632
Uitbesteed werk	1.350.401	1.089.061	1.243.245	470.716	1.502.517	149.058	5.804.998	0	5.076.369
Publiciteit en communicatie	761.056	161.620	151.308	121.872	1.407.345	94.659	2.697.860	0	2.521.585
Personeelskosten	1.081.229	1.172.077	1.412.975	1.608.480	704.205	1.161.145	7.140.111	6.853.017	6.461.665
Huisvestingskosten	132.143	128.193	182.778	184.933	77.090	135.925	841.062	870.204	934.655
Kantoor- en algemene kosten	127.582	131.771	174.756	177.929	73.435	129.652	815.125	867.530	900.655
Afschrijving en rente	96.994	94.094	134.160	135.742	56.585	99.674	617.249	413.780	352.655
Totaal	3.555.337	4.914.182	5.521.764	27.625.634	4.209.247	2.015.206	47.841.370	44.801.213	35.931.903

Bij de grondslagen voor de resultaatbepaling is bij 3.10 aangegeven dat kosten worden toegerekend aan activiteiten. Overheadkosten worden eerst verdeeld over alle afdelingen op basis van voltijdsformatie (FTE), waarna de kosten van de directie en de afdelingen bedrijfsvoering en HRM worden verdeeld over activiteiten op basis van tijdsbelasting. Vertrekpunt bij de herverdeling naar activiteiten is de uitsplitsing van kosten naar organisatieonderdeel. Vervolgens vindt de herverdeling in twee stappen plaats:

Herverdelen van de overhead

Met uitzondering van de personele kosten worden alle indirecte kosten nagenoeg geheel geboekt op bedrijfsvoering, zoals huisvestingskosten en ICT. Deze overheadkosten worden verdeeld over alle organisatieonderdelen op basis van FTE. Met deze herverdeling worden de integrale kosten per organisatieonderdeel verkregen.

Herverdeling conform Richtlijn 650

Bij de herverdeling kunnen sommige kosten aan meerdere activiteiten worden toegerekend. In die gevallen vindt herverdeling op basis van een schattingspercentage plaats. Bij fondsenwerving en marketing & communicatie heeft de inhoud nagenoeg altijd een tweeledig karakter, namelijk voorlichting (= doelbesteding) en het oproepen tot doneren (= fondsenwerving).

Voorbeelden van campagnes/communicatiemomenten in relatie tot doelbesteding zijn:

- Reanimatie/6-Minutenzone: campagne werven burgerhulpverleners en gezamenlijke campagne Opel/Feyenoord.
- Campagne Elke Dag: eerder herkennen van hart- en vaatziekten: Corporate campagne, herken de signalen.
- Rookvrije generatie: kinderen rookvrij laten opgroeien en voorkomen dat ze beginnen met roken.

Kengetallen			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Bestedingen aan doelstellingen ten opzichte van de baten	76,9%	85,4%	78,6%
Bestedingen aan de doelstellingen ten opzichte van totale kosten	83,8%	82,2%	79,5%
Kosten beheer en administratie ten opzichte van totale kosten	3,0%	3,0%	3,7%
Kosten eigen fondsenwerving ten opzichte van baten eigen fondsenwerving	13,9%	17,4%	17,0%

13. Personeelslasten

De personeelskosten van de samengevoegde organisaties worden gedragen door de Nederlandse Hartstichting.

Personeelslasten			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Salarissen	6.443.808	6.536.000	6.089.307
Sociale lasten	1.045.446	983.000	964.256
Pensioenlasten	954.925	933.000	839.962
Overige personeelslasten	1.572.798	1.192.400	1.336.685
Totaal personeelslasten	10.016.977	9.644.400	9.230.210
Aantal FTE	111,5	110,8	105,5

Werknemers werkzaam buiten Nederland: geen (2015: geen).

De Hartstichting heeft eigen arbeidsvoorwaarden. Voor salariering van management en medewerkers hanteren we een beloning die past bij een goeddoelenorganisatie. Dit wordt periodiek getoetst. Alle functies hebben een functieomschrijving met bijbehorende competenties en waardering.

Toelichting op de functie en beloning van de directeur:

Directeur

drs. F. Italianer

(Onbezoldigde) nevenfuncties

- Vicepresident van het Europese Hart Netwerk
- Bestuurslid van de Wereld Hart Federatie
- Lid Adviesraad Durrer Centrum
- Bestuurslid/penningmeester Alliantie Nederland Rookvrij!
- Lid Adviesraad Strategic Area Health Technische Universiteit Eindhoven
- Bestuurslid Stichting Loterijacties Volksgezondheid
- Beschermheer Stichting Hart in Actie

Dienstverband	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald
Uren	40	40
Part-time percentage	100	100
Periode	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12

Bezoldiging (€)

Vast inkomen	124.200	120.000
Vakantiegeld	9.936	9.600
Eindejaarsuitkering	10.309	9.960
Totaal jaarinkomen	144.445	139.560

Het jaarinkomen van het directielid (in loondienst) blijf binnen het maximum van €145.000,- (1FTE/12 mnd) volgens de 'Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht' van Goede Doelen Nederland, geldend voor 2016 (2015: €141.046,-).

	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015
Belastbare vergoedingen en bijtellingen	11.502	11.292
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	23.053	23.641
Totaal	179.000	174.493

Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingen, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van €179.000,- per jaar (2015: €178.000,-).

De pensioenlast betreft het werkgeversdeel van de aan het bedrijfstakpensioenfonds verschuldigde premie. Aan directieleden zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

De leden van de raad van toezicht genieten geen bezoldiging.

14. Kantoor- en algemene kosten

Accountantskosten			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Controle van de jaarrekening	55.430	81.000	83.127
Totaal accountantskosten	55.430	81.000	83.127

15. Transacties met verbonden partijen

De Hartstichting heeft in 2016 een donatie van € 45.000 ontvangen van de Stichting Theodora Boasson.

16. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Ultimo 2016 bestaat er een leaseverplichting van € 333.436 voor de periode 2017 t/m 2021, voor onder meer lease-auto's, kopieer- en scanapparatuur. Van dit bedrag loopt € 78.392 binnen een jaar af, € 255.044 heeft een looptijd langer dan een jaar.

Ultimo 2016 bestaat er een huurverplichting voor het kantoorpand aan Prinses Catharina Amaliastraat 10, te 's-Gravenhage. De huurlast voor 2017 bedraagt € 961.411. Het contract eindigt per 1 februari 2027.

Er is ten behoeve van de Nederlandse Hartstichting een bankgarantie verstrekt in het kader van huurbetalingen ter grootte van € 206.450.

Jaarrekening 2016

Nederlandse Hartstichting

Enkelvoudige balans per 31 december 2016

Na resultaatbestemming

Balans per 31 december 2016 (na resultaatbestemming)			
		31 december 2016	31 december 2015
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	17	1.894.154	2.053.241
Financiële vaste activa	18	0	4.740.000
		1.894.154	6.793.241
Vlottende activa			
Vorderingen en overlopende activa	19	20.286.713	15.149.921
Effecten	20	84.825.112	75.063.307
Liquide middelen	21	1.791.498	1.052.521
		106.903.323	91.265.749
Totaal activa		108.797.477	98.058.990
PASSIVA			
Reserves			
Continuïteitsreserve		22.635.215	18.872.394
Bestemmingsreserves	22	5.000.000	4.377.902
		27.635.215	23.250.296
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	23	681.395	8.000
Totaal reserves en fondsen		28.316.610	23.258.296
Langlopende schulden	24	39.928.939	33.185.660
Kortlopende schulden	25	40.551.928	41.615.034
Totaal passiva		108.797.477	98.058.990

Enkelvoudige staat van baten en lasten 2016

Staat van baten en lasten			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Baten			
Collecte	2.947.937	3.000.000	3.152.435
Donaties en giften	24.278.250	24.159.250	23.256.425
Sponsoring	182.720	0	112.500
Nalatenschappen	22.430.829	13.400.000	14.560.370
Giften in natura	1.214.444	2.900.000	666.067
Overige baten uit eigen fondsenwerving	1.958.016	771.000	542.686
Baten uit eigen fondsenwerving	53.012.196	44.230.250	42.290.483
Baten uit acties van derden	1.688.541	1.500.000	1.635.921
Beleggingsresultaat	5.000.642	3.760.000	1.363.360
Subsidies van overheden	2.214.990	2.500.000	0
Overige baten	261.244	465.000	442.560
Som der baten	62.177.613	52.455.250	45.732.324
Lasten			
6-Minutenzone	3.555.337	4.638.445	4.180.454
Hartgezonde jeugd	4.914.182	5.135.423	3.586.359
Regie over eigen leven en zorg	5.521.764	5.469.434	5.399.864
Wetenschappelijk onderzoek	27.625.634	27.764.368	17.079.713
Ernst & Urgentie	4.209.247	0	3.982.731
Doelstelling algemeen	2.015.206	1.793.543	1.702.781
Totaal besteed aan doelstellingen	47.841.370	44.801.213	35.931.903
Kosten eigen fondsenwerving	7.388.676	7.698.656	7.199.329
Kosten acties derden	1.437	180.000	202.019
Kosten beleggingen	180.383	160.000	185.009
Kosten beheer en administratie	1.707.433	1.660.654	1.675.961
Som der lasten	57.119.299	54.500.523	45.194.221
Resultaat	5.058.314	-2.045.273	538.103

Grondslagen voor de enkelvoudige jaarverslaggeving

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de samengestelde balans en staat van baten en lasten.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening 2016

17. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa			
	Nodig voor de bedrijfsvoering	Direct in gebruik bij de doelstellingen	Totaal
1 januari 2016			
Verkrijgingsprijs	4.973.503	1.144.211	6.117.714
Afschrijvingen	-2.920.278	-1.144.195	-4.064.473
Boekwaarde	2.053.225	16	2.053.241
Mutaties 2016			
Investerings	723.262	0	723.262
Desinvesterings	-36.091	0	-36.091
Afschrijvingen	-867.223	0	-867.223
Afschrijvingen desinvesterings	20.965	0	20.965
Saldo mutaties	-159.087	0	-159.087
31 december 2016			
Verkrijgingsprijs	5.660.674	1.144.211	6.804.885
Afschrijvingen	-3.766.536	-1.144.195	-4.910.731
Boekwaarde	1.894.138	16	1.894.154

Onder de post 'Nodig voor de bedrijfsvoering' zijn de inventarissen (inclusief automatiseringsapparatuur) en verbouwing opgenomen.

Onder de post 'Direct in gebruik bij de doelstelling' zijn de collectematerialen opgenomen.

Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van de activa.

In de jaarrekening van 2012 is een bijdrage voor huisvestingskosten in mindering gebracht op investeringen. In de balans per ultimo 2016 is dit gecorrigeerd door materiële vaste activa per saldo met €0,6 miljoen te verhogen en een huurcontractkorting voor hetzelfde bedrag toe te voegen. Een tweede gevolg is dat in het resultaat eenmalig €0,3 miljoen hogere afschrijvingslasten en €0,2 miljoen verlaging van huisvestingskosten is verwerkt. Het vast actief wordt in de komende jaren afgeschreven conform de reguliere afschrijvingstermijnen. De gepassiveerde huurkorting valt vrij gedurende de resterende 10 jaar van het huurcontract.

18. Financiële activa

Financiële activa		
	31 december 2016	31 december 2015
Hypothecaire lening u/g	0	4.740.000
	0	4.740.000

De post bestond ultimo 2015 uit een hypothecaire lening verstrekt aan een niet aan de Hartstichting verbonden partij. De lening had een looptijd van vijf jaar, die eindigde op 31 december 2017, en een rentepercentage van 4,75 procent. In 2016 is de lening vervroegd afgelost.

19. Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa		
	31 december 2016	31 december 2015
Legaten en nalatenschappen	16.122.584	13.511.907
Nog te ontvangen bedragen	2.641.609	183.899
Vooruitbetaalde kosten	329.417	276.627
Te vorderen rente	943.960	860.477
Pensioenen	0	38.209
Vordering personeel	473	328
Overige vorderingen	248.670	278.474
	20.286.713	15.149.920

Na eerste verwerking worden vorderingen en overlopende activa gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

De vordering legaten en nalatenschappen betreffen dossiers waarvan de omvang betrouwbaar kan worden ingeschat. De vordering vruchtgebruik wordt uit hoofde van voorzichtigheid op € 0 gewaardeerd. De gemiddelde looptijd van deze dossiers bedraagt 20 maanden, echter gezien de diverse looptijd zijn deze vorderingen kortlopend geclassificeerd. De nog te ontvangen bedragen betref grotendeels een nog te ontvangen subsidie. € 1,8 miljoen van deze post kent een looptijd langer dan 1 jaar.

20. Effecten

Effecten		
	31 december 2016	31 december 2015
Obligaties in beheer bij banken	57.223.950	51.075.935
Aandelen in beheer bij banken	27.601.162	23.987.372
	84.825.112	75.063.307
1 januari 2016		
Boekwaarde		75.063.307
Mutaties 2016		
Resultaat		5.000.642
Kosten beleggingen		-180.383
Saldo		4.820.259
Storting NHS		5.000.000
Mutatie nog te ontvangen rente		-76.178
Mutatie liquide middelen		17.725
		4.941.547
Saldo Mutaties		9.761.805
31 december 2016		
Boekwaarde		84.825.112

Beleggingsbeleid

Met het financieren van onderzoeken die meerdere jaren duren, zijn grote bedragen gemoeid. De toegezegde bedragen voor onderzoek worden gereserveerd, en deze bedragen willen we op een verantwoorde wijze beheren.

Daarom hebben we duurzaamheidscriteria opgesteld voor onze beleggingen. Uitgesloten van belegging zijn ondernemingen die zich toelagen op de productie van tabak, bont, porno en wapens. Daarnaast worden de ondernemingen gescreend op het respecteren van de mensenrechten en daarbinnen specifiek op het niet inzetten van kinderarbeid.

Onze portefeuille wordt ieder kwartaal door een extern bureau geanalyseerd op de gestelde duurzaamheidscriteria. In heel 2016 zijn geen afwijkingen ten opzichte van ons beleid geconstateerd.

Ons vermogen wordt defensief gemanaged en heeft een beleggingshorizon van meer dan vijf jaar, wat aansluit op onze langlopende onderzoekverplichtingen. Het grootste deel van onze portefeuille is belegd in obligaties en ongeveer een kwart van ons vermogen wordt belegd in aandelen.

Beleggingscategorie	Middelenverdeling eind 2016	Bandbreedte
Aandelen	33%	15%-35%
Obligaties	67%	65%-75%
Woninghypotheken	0%	0%-15%
Liquiditeiten	0%	0%-20%

De verantwoordelijkheid voor het beheer van het vermogen ligt bij de directeur van de Hartstichting. De audit-commissie, die is samengesteld uit leden van de raad van toezicht, houdt toezicht op de gemaakte afspraken met de vermogensbeheerder. De vermogensbeheerder rapporteert maandelijks over het behaalde rendement.

21. Liquide middelen

Liquide middelen		
	31 december 2016	31 december 2015
Rekening-courant banken	1.791.198	1.052.271
Kassen	300	250
	1.791.498	1.052.521

22. Reserves

Continuïteitsreserve

De Hartstichting volgt de richtlijnen van de Commissie Herkströter voor het bepalen van de maximale hoogte van de continuïteitsreserve. Dat maximum is anderhalf maal de jaarkosten van de werkorganisatie. Als ondergrens heeft de Hartstichting als beleid dat deze reserve één maal de jaarkosten van de werkorganisatie mag zijn.

Tot de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie worden gerekend:

- subsidies en bijdragen, afdrachten, aankopen en verwerkingen, uitbesteed werk en publiciteit en communicatie, uitgezonderd dat deel dat wordt toegerekend aan de doelstelling;
- personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingen en rente die volledig worden meegenomen inclusief het gedeelte dat aan de doelstelling wordt toegerekend.

De kosten van de werkorganisatie waren in 2016 € 18.691.476. Beleidsmatig is dit ook de omvang van de continuïteitsreserve. De continuïteitsreserve is eind 2016 € 3,76 miljoen hoger dan eind 2015 ter borging van de continuïteit van de Hartstichting in het licht van de groeiende organisatie en exploitatie. De maximale continuïteitsreserve is anderhalf maal dit bedrag en komt uit op € 27.037.214.

Bestemmingsreserves

Eind 2016 is een bestemmingsreserve gevormd voor het eerder opsporen en oplossen van hart- en vaatziekten is bestemd voor het sneller terugdringen van de ziektelast door hart- en vaatziekten in Nederland.

De bestemmingsreserves voor activa bedrijfsvoering en voor herhuisvesting zijn per eind 2016 vervallen, omdat de bestemmingen van deze twee reserves worden gefinancierd uit de reguliere bedrijfsvoering.

Resultaatbestemming			
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Werkelijk 2015
Continuïteitsreserve	3.762.821		843.262
Bestemmingsreserves	622.098		-305.159
Bestemmingsfondsen	673.395		0
Totale mutatie reserves en fondsen	5.058.314		538.103

Het verloop van de reserves in 2016 was:

Verloop van reserves				
	31 december 2015	Dotatie 2016	Onttrekking 2016	31 december 2016
Continuïteitsreserve	18.872.394	3.762.821	0	22.635.215
Bestemmingsreserve opsporen en oplossen van HVZ	0	5.000.000	0	5.000.000
Bestemmingsreserve activa bedrijfsvoering	2.053.241	0	-2.053.241	0
Bestemmingsreserve herhuisvesting	2.324.661	0	-2.324.661	0
	23.250.296	8.762.821	-4.377.902	27.635.215

23. Fondsen

De bestemmingsfondsen zijn als volgt te specificeren:

Bestemmingsfondsen		
	31 december 2016	31 december 2015
VriendenLoterij project AED-kasten	578.112	0
Werving, reanimatie training en gebruik AED	80.000	0
GGD Haaglanden werving burgerhulpverleners	23.283	0
Fonds Gisolf Smit	0	8.000
	681.395	8.000

Bestedingsdoel Fonds Gisolf Smit: Afstemmen van informatie en communicatie binnen de cardiologische zorg op de behoeften van de patiënt.

24. Langlopende schulden

In deze post zijn de voor toekomstige jaren toegezegde subsidies opgenomen. Dit betreffen zowel de top down-projecten (in beginsel door de Hartstichting gestimuleerd en/of geïnitieerd) alsmede de bottom-up projecten uit het verleden. De vrijval heeft betrekking op de reiskosten binnen de subsidieverplichting aan studenten en AIO's. De toezegging aan De Hart&Vaatgroep (HVG) is opgenomen voor twee jaar en de toezegging aan de Stichting Alliantie Nederland Rookvrij! is opgenomen voor vier jaar. Voor zover de subsidietoezegging betrekking heeft op het aankomende boekjaar is de toezegging opgenomen onder de kortlopende schulden. Het overige deel is toegewezen aan de langlopende schulden.

De langlopende schulden zijn als volgt te specificeren:

Langlopende schulden		
	31 december 2016	31 december 2015
Uitkeringsverplichting 2017	0	13.517.493
Uitkeringsverplichting 2018	14.823.901	9.833.818
Uitkeringsverplichting 2019	10.394.052	5.438.707
Uitkeringsverplichting 2020	6.831.980	2.945.916
Uitkeringsverplichting 2021	3.683.209	0
Uitkeringsverplichting 2022	1.541.248	0
Alliantie Nederland Rookvrij! / HVG	2.125.000	1.300.000
Reservering huurkorting	529.549	149.726
	39.928.939	33.185.660

Alle schulden op lange termijn worden, na aanvang, binnen een looptijd van 5 jaren afgelost. Zoals reeds toegelicht onder de materiële vaste activa is in 2016 een correctie doorgevoerd op de in 2012 ontvangen bijdrage voor huisvestingskosten. Dit leidt tot de passivering van €0,4 miljoen 'reservering huurkorting' die in de resterende huurtermijn van 10 jaar zal vrijvallen in het resultaat.

25. Kortlopende schulden

Kortlopende schulden		
	31 december 2016	31 december 2015
Belastingen	285.285	406.444
Uitkeringsverplichting projecten	24.892.377	24.351.656
Rekening-courant Stichting Studiefonds NHS	10.223.365	10.558.534
Alliantie Nederland Rookvrij! / HVG	1.875.000	1.630.000
Nog te betalen kosten	1.684.703	2.822.022
Pensioenen	26.483	0
Crediteuren	1.564.715	1.846.378
	40.551.928	41.615.034

Den Haag, 23 mei 2017

drs F. Italianer
Directeur

prof. dr. E.C. Klasen
Voorzitter raad van toezicht

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van De Nederlandse Hartstichting

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen geconsolideerde jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de geconsolideerde jaarrekening 2016 van De Nederlandse Hartstichting (hierna ‘de stichting’) te Den Haag (hierna ‘de geconsolideerde jaarrekening’) gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van De Nederlandse Hartstichting per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 ‘Fondsenwervende instellingen’.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

- 1 de samengevoegde en enkelvoudige balans per 31 december 2016;
- 2 de samengevoegde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2016; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van De Nederlandse Hartstichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheids-

regels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de geconsolideerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het Bestuursverslag;
- de Overige Gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de geconsolideerde jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de geconsolideerde jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de geconsolideerde jaarrekening. De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de geconsolideerde jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Toezicht voor de geconsolideerde jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de geconsolideerde jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de geconsolideerde jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die

gebruikers op basis van de geconsolideerde jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de geconsolideerde jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante

gerelateerde toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 31 mei 2017

KPMG Accountants N.V.
H. Visser RA

Postbus 300, 2501 CH Den Haag
www.hartstichting.nl

